

ного потенціалу суспільства може бути досягнуто тільки за допомогою системи заходів, реалізованих на рівні держави в цілому.

Цілком природною виглядає потреба у створенні комплексу соціально-економічних, правових, організаційно-управлінських, каральних, превентивних заходів, які прямо чи опосередковано спрямовані на недопущення злочинів проти професійної діяльності журналістів. Сутність таких заходів, принципи їх формування та реалізації, мета, завдання, механізми та очікувані результати використання повинні визначатися концептуальним документом (Концепцією), що дозволило б створити ефективну правову базу для протидії злочинам проти професійної діяльності журналістів.

Бурдакова С.О.

здобувач вищої освіти
ННІ ЗНПК ДДУВС;

Науковий керівник: Шаблистий В.В. –

д-р юрид. наук, доцент, професор
кафедри кримінального права
та кримінології ДДУВС

ОКРЕМІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ХУЛІГАНСЬКІ ДІЇ, ЩО СУПРОВОДЖУЮТЬСЯ ОПОРОМ ПРЕДСТАВНИКОВІ ВЛАДИ

Якщо переглянути історію вітчизняного законодавства про кримінальну відповідальність за хуліганство в цілому, то з'ясується, що громадський порядок, який є об'єктом цього злочину, регламентувався не тільки нормами кримінального права, а й нормами інших галузей.

В.М. Шинкарук проаналізував найвідоміші правові пам'ятки: Литовські статuti, Права, за якими судиться малоросійський народ, Руську Правду, акти козацького періоду, законодавство Російської імперії, і дійшов висновку, що в них відсутні норми, згідно яких би наставляла кримінальна відповідальність за хуліганство [1, с. 149-153].

Разом з тим слід звернути увагу не просто на таке явище як хуліганство, а зосередитись на відповідальності за цей злочин, що ще й супроводжується вчиненням опору представникові влади, а саме працівнику міліції. І в цьому є своя необхідність, враховуючи сьогоденню ситуацію в країні.

Для початку хотілося б зазначити, що походження самого терміна «хуліганство», до якого ми так звикли, точно не є з'ясованим, але відомо, що вже з 1898 р. він застосовувався лондонськими поліцейськими в рапортах. Існує також версія, що він пішов від імені Патріка Хулігена, ірландського громили ХІХ століття. Як злочинне діяння хуліганство вперше було закріплене в КК

РСР в 1922 р.

Сьогодні ж відповідальність за хуліганство закріплена в ст. 296 КК України та деяких інших статтях, для яких громадський порядок виступає об'єктом злочину. Такі ознаки, як здоров'я потерпілого, власність та авторитет органів влади є факультативними. Інші не менш важливі ознаки: «грубе порушення громадського порядку», «явна неповага до суспільства». Але, говорячи про об'єкт цього правопорушення, необхідно пам'ятати, що, крім громадського порядку, злочинець посягає ще й на гідність людини. Шкода неодмінно заподіюється знайомим і в більшості випадків незнайомим людям, особам, які ці дії припиняють, і звичайно ж працівникам правоохоронних органів.

Згідно з ч. 3 ст. 296 КК, хуліганством будуть визнані дії, передбачені ч. 1 або 2 цієї статті, якщо вони, зокрема, були пов'язані з опором представникові влади або представникові громадськості, який виконує обов'язки з охорони громадського порядку [2, с.177]. Опір, як ознака хуліганства, проявляється в активній протидії представникові влади щодо виконання ним службових обов'язків або в активній протидії представникові громадськості, який виконує обов'язки з охорони громадського порядку, чи громадянину у виконанні ним громадського обов'язку щодо припинення хуліганських дій. Під поняття опору підпадають такі дії винного, як відштовхування, спроба втекти при затриманні, погроза побиття у відповідь на вимогу представника влади або громадськості припинити хуліганські дії, нанесення цим особам побоїв, тілесних ушкоджень тощо [3, с. 47]. Тож такі дії караються позбавленням волі на строк від двох до п'яти років.

Не все так просто, як може здатися на перший погляд. Річ у тім, що у ст. 342 КК також встановлено відповідальність за опір представникові влади або працівникові правоохоронного органу під час виконання ними службових обов'язків. За погрозу або насильство щодо працівника правоохоронного органу у зв'язку з виконанням цим працівником службових обов'язків покарання передбачено у ст. 345. Це свідчить про наявність колізії в кримінальному праві, що призводить часто до помилок у правозастосовній практиці при кваліфікації цього злочинного діяння. А це, у свою чергу, свідчить про те, що за одні й ті самі дії вирок суду може бути м'якший, ніж той, на який дійсно заслуговує порушник, та й навпаки.

Отже, в такому випадку було б доцільно прийняти одну статтю замість цих трьох, в якій було б передбачено покарання за опір представнику влади в усіх його можливих варіантах. Обґрунтування наведеного положення потребує свого окремого комплексного дослідження.

---

1. Шинкарук В.М. Хуліганство: историко-социальные аспекты / *Общественная безопасность и ее законодательное обеспечение: материалы Всероссийской науч.-практ. конф.*, г. Астрахань, 19–20 апреля 2001 года. – Астрахань: Изд-во АГГУ, 2001. С. 149-153.

2. Налуцишин В. В. Хуліганство: питання відповідальності та кваліфікації. Теоретико-прикладні проблеми протидії організованій злочинності: матеріали Всеукраїнської

конф., м. Львів, 8–9 квітня, 2005 р. Львів, 2005. Ч. 1. С: 175-179.

3. Налуцишин В. В. Питання кваліфікації хуліганства. *Прокуратура. Людина. Держава*. 2005. № 7. С: 44-52.

Веріго І.М.

канд. філол. наук, завідувач наукової
лабораторії соціологічного моніторингу
ННІ заочного навчання та підвищення
кваліфікації ДДУВС

СОЦІОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ ЩОДО ЛЕГАЛІЗАЦІЇ КОРОТКОСТВОЛЬНОЇ ЗБРОЇ ЯК ЗАСОБУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСОБИСТОЇ БЕЗПЕКИ

Обговорення необхідності та можливості дозволу на вільний продаж короткоствольної вогнепальної зброї у відчизняному інформаційному полі виникають останнім часом доволі регулярно. У межах загальнонаціональних опитувань громадян було зроблено спробу з'ясувати, як ставляться українці до легалізації такої зброї, до головних аргументів прихильників та опонентів, чи сприймають легалізацію як засіб забезпечення особистої безпеки. Результати соціологічного дослідження, проведеного у лютому-березні 2018 року аналітичною групою Sociostream, свідчать про те, що 56 % опитаних українців проти легалізації зброї, з них 47 % повністю відкидають цю ідею, а 9 % – скоріше не підтримують. Усього в дослідженні взяли участь 1286 респондентів за репрезентативною для дорослої аудиторії Інтернет ЗМІ (від 18 років) вибіркою. Повністю підтримують легалізацію вогнепальної зброї 18 % респондентів [1].

Мотивація противників легалізації базується на тому, що вона, на їхню думку, призведе до прямо протилежних результатів – зростання злочинності, агресивності та зниження рівня безпеки громадян: зростання випадкової загибелі людей. Прихильники легалізації, навпаки, обґрунтовують свою позицію тим, що вона надасть змогу дійсно реалізувати право громадянина на особистий захист життя та майна. Тобто перші акцентують увагу на зниженні громадської безпеки, а другі – на зростанні особистої. Отже, дискусія про легалізацію короткоствольної зброї є фактично спором про наслідки прийняття відповідного рішення: збільшує чи зменшує безпеку у суспільстві доступ його громадян до такого виду зброї.

Легалізація забороненого певною мірою підвищує його привабливість, провокує розширення та відкритий прояв інтересу. Багато хто захоче придбати зброю не тому, що відчуває загрозу нападу зараз, а тому, що зброя може з'явитися в інших, і це стане соціальною нормою. Частіше схильні проявляти